

Commissie Beleid, Projecten en Laboratorium

Concept verslag commissievergadering
Beleid, Projecten en Laboratorium van 14 juni 2023

Aanwezig: de dames Beuling, Eshuis (portefeuillehouder Noord), Hoving, Leenders, Lodeizen, Plas en Woortman (portefeuillehouder Zuid) en de heer De Vos (voorzitter)

de heer Kooistra, hoofd afdeling Beleid, Projecten en Laboratorium (secretaris)
en mevrouw Hulzebos, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig: -

1. Opening

Mevrouw Eshuis opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. Benoeming voorzitter en plaatsvervangend voorzitter

Mevrouw Eshuis deelt mee dat *de heer De Vos* zich beschikbaar heeft gesteld als voorzitter.

De heer De Vos geeft aan bereid te zijn het voorzitterschap op zich te nemen.

De heer De Vos wordt unaniem benoemd tot voorzitter van de commissie Beleid, Projecten en Laboratorium.

Mevrouw Leenders geeft aan bereid te zijn het plaatsvervangend voorzitterschap op zich te nemen.

Mevrouw Leenders wordt unaniem benoemd tot plaatsvervangend voorzitter van de commissie Beleid, Projecten en Laboratorium.

De heer De Vos neemt het voorzitterschap over van *mevrouw Eshuis*.

3. Mededelingen

De werkwijze van de commissie wordt schriftelijk uitgedeeld en door de voorzitter ter vergadering toegelicht.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 26 juni 2023

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Portefeuilleverdeling en bestuurlijke vertegenwoordigingen

Mevrouw Beuling vraagt waarom er gekozen is voor een roulerende loco-dijkgraaf.

Mevrouw Eshuis antwoordt dat er twee kandidaten zich beschikbaar hebben gesteld en beide geschikt waren.

De heer De Vos vraagt zich af waarom de bestuurlijke vertegenwoordiging van het RUD (Omgevingsdienst Groningen) bij de heer Bartelds ligt en geeft aan dat het, inhoudelijk gezien, voor de hand liggend was geweest dat dit onder de heer Van Mensvoort valt.

De heer De Vos vraagt of stukken die in de portefeuille van de heer Van Mensvoort vallen toch wel in de commissie van BPL besproken kunnen worden.

Mevrouw Eshuis legt uit dat stukken aangaande beleid in de commissie BPL besproken worden, stukken met betrekking tot uitvoering in de commissie VVSW en financiële stukken in de commissie FAZ.

De commissies zijn om deze reden ingesteld, zodat niet alle AB-stukken in de commissies besproken worden.

Mevrouw Leenders zegt, naar aanleiding van de lijst met bestuurlijke commissies, benieuwd te zijn naar wat er in iedere bestuurlijke vertegenwoordiging aan de orde komt.

Mevrouw Eshuis zegt dat hierover één op één bij de betreffende portefeuillehouder navraag gedaan kan worden.

De heer De Vos geeft de suggestie mee of een bundeling van korte inhoud gegeven kan worden, het doel van de vertegenwoordiging en het slapend is of niet. Hierop komen we in de volgende vergadering op terug

Bevindingen:

De commissie neemt kennis van het voorstel om kennis te nemen van:

- de portefeuilleverdeling;
- het besluit om het loco-dijkgraaf te rouleren;
- de lijst van bestuurlijke vertegenwoordigingen;

In te stemmen met:

- de commissie-indeling, het plenair voorzitterschap (en vervanging) algemeen bestuur;
- de vertegenwoordiging vanuit het algemeen bestuur in het bestuur van de stichting Museumgemaal Cremer, bestuur van de stichting Museumstoomgemaal Winschoten, bestuur Molenstichting Midden- en Oost Groningen en het bestuur van de Stichting Gebroeders Hessefonds.

6. Jaarrekening 2022

Mevrouw Eshuis licht het voorstel en de cyclus van de financiële stukken kort toe.

Mevrouw Plas vindt de jaarrekening er goed uit zien, overzichtelijk, goed gespecificeerd, voldoende aandacht voor de risico's, prijsstijgingen en de data van de deadlines voor projecten. *Mevrouw Plas* vraagt wat het NPLG en water en bodem sturend met de bijbehorende doelen en gelden voor ons waterschap gaat doen, hoe komt de toekomst er uit te zien als de doelen en de bijbehorende gelden ons gaan bereiken.

Mevrouw Woortman legt uit dat er voor Drenthe een globaal stuk onlangs door de provincie aan de partners is voorgelegd en dat die voor 1 juli bij het Rijk wordt ingediend. De concrete uitwerking, die per fase plaats vindt, volgt nog. Het waterschap zit hierbij aan tafel onder andere voor het voortzetten op maatregelen die gepland zijn voor de KRW. Er liggen kansen voor het waterschap met betrekking tot gelden en versnelling in projecten te brengen.

Mevrouw Eshuis zegt dat voor Groningen hetzelfde geldt. In Groningen vinden er wel gebiedsprocessen plaats die met name informatief zijn. Hierbij zijn we ambtelijk doorlopend bij aanwezig. Bestuurlijk wordt deelgenomen aan het Provinciaal Netwerk Landelijk Gebied (PNLG).

Mevrouw Beuling zegt dat er veel waterschapsmedewerkers op gebiedsbijeenkomsten zijn.

Mevrouw Leenders vraagt hoe wordt omgegaan met de vertegenwoordiging bij dergelijke bijeenkomsten met betrekking tot de 'verschillende petten' van bestuurders. Aangegeven wordt dat de agendacommissie gevraagd wordt dit mee te nemen in de te organiseren integriteitsbijeenkomst, hoe gaan we om met de 'verschillende petten', wat is acceptabel.

Mevrouw Beuling merkt op dat voor de sanering asbesttaken € 88.000,00 is geraamd, terwijl het € 140.000,00 heeft gekost. Ze vraagt wat de reden is waarom de raming en de kosten zover uit elkaar liggen.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

De raming van € 88.000,00 is op hoofdlijnen opgesteld. Uiteindelijk blijken de kosten voor veiligheid en gezondheid, toezicht en het opstellen van een werkplan te laag ingeschat. Daarnaast is sprake van hogere sloop- en herstelkosten op de locaties Borger en Siddeburen dan aanvankelijk ingeschat. Asbest werd bij uitvoering niet alleen geconstateerd in het dak maar bleek ook in de constructie.

Mevrouw Beuling vraagt hoe met het nadeel in de voorjaarsrapportage en het voordeel in de najaarsrapportage wordt omgegaan, per saldo is er elk jaar een voordeel bij de jaarrekening. Ze vindt dat het geen automatisme moet zijn.

Mevrouw Eshuis geeft aan dat we soms iets begroten, maar dat het bij de aanbesteding anders uitpakt. Verder zegt ze dat we bij het coalitieakkoord streven op het watersysteem naar 4%, waarmee we scherper begroten.

De heer Kooistra vult aan dat we een laag percentage van de afwijking zitten, we scoren qua raming en afwijking goed in de beoordeling van de accountant. Verder licht hij toe dat er een bijstelling plaats vindt wanneer de planning in het voorgaande jaar en de uiteindelijke uitkomst uit elkaar lopen.

Mevrouw Leenders zou graag naar aanleiding van kopje 5.4.3 'Geelbroek' een toelichting willen op de vele vertragingen in het project.

De heer Kooistra legt uit dat het een langdurige proces betreft. Het is een project vanuit de provincie waarbij niet al te grote waterbelangen een rol spelen. Daarnaast zijn er discussies met de grondeigenaren, provincie en Prolander over de inrichting, de aanleiding, de vervolgkosten/vervolgschade. Het waterschap heeft hierin een kleine bijdrage voor een paar waterhuishoudkundige activiteiten.

Mevrouw Leenders vraagt naar aanleiding van hoofdstuk 6 'Deltaplan Zoetwater', pagina 9, of we beleid gaan maken op beregening uit grondwater en de beschikbaarheid voor teelten.

Mevrouw Eshuis legt uit dat dit opgenomen is in het Waterbeheerprogramma. Ze zegt dat we voor het totale gebied een systematiek hanteren voor bepaalde grondwateronttrekkingen.

Bekeken wordt of de systematiek in het huidige beheerprogramma nog aansluit bij de huidige weersvoorspellingen. *Mevrouw Eshuis* zegt verder dat we kijken naar waterverbruik per teelt. We maken afspraken waar het water naar toe gaat, de zogenaamde verdringingsreeks.

Mevrouw Beuling merkt op dat ze ervan uit gaat dat het waterschap dit ook inbrengt bij het PPLG.

De heer De Vos merkt naar aanleiding van pagina 15, 7.1.1 op dat wij de waterstoffenbalans redelijk in beeld hebben, maar dat Rijkswaterstaat dat nog niet heeft. Hiermee weten we nog niet wat de afwenteling van Nederlands water op de Eems is. *De heer De Vos* vraagt of er risico's voor ons zijn als dit niet op tijd bekend is.

Mevrouw Eshuis legt uit dat dat op dit moment nog niet duidelijk is.

De heer Kooistra vult aan dat er tussen Nederland en Duitsland een discussie is omtrent de normering van stikstof. De normering in Duitsland betreft een jaargemiddelde en in Nederland een zomerhalfjaargemiddelde. De consequenties bij een jaargemiddelde zijn groter dan een zomerhalfjaargemiddelde. De overeenstemming is er nog niet en zolang er geen duidelijk norm is weten we niet wat de consequenties zijn voor het waterschap. Volgens de berekening uit de eerste fase van de KRW is gebleken dat de bijdrage uit ons watersysteem niet significant is.

De heer De Vos vraagt naar aanleiding van pagina 25, maatregel 9.2.1, of het rapport over de inventarisatie van het effect op vogels voor ons beheer ten behoeve van het bijstellen voor het ecologisch onderhoud voor het AB beschikbaar wordt gesteld.

De heer Kooistra legt uit dat het een redelijk technisch rapport is en zegt dat de conclusies/samenvatting in iBabs worden gepubliceerd.

Bevindingen:

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

1. De jaarrekening 2022, met een voordelig resultaat van € 1.857.237,-, vast te stellen.

2. Het resultaat als volgt te bestemmen:

- Algemene reserve watersysteembeheer; toevoeging voordeel	€ 1.559.570,-
- Algemene reserve zuiveringsbeheer; toevoeging voordeel	€ 297.667,-
Totaal	€ 1.857.237,-

3. De volgende budgetten 2022 over te hevelen naar 2023:

- Klimatisering vergaderzalen	€ 50.000,-
- Sanering asbestdaken Borger, Siddeburen en Termunterzijl	€ 33.000,-
Totaal	€ 83.000,-

4. Kennis te nemen van de voortgangsrapportage Masterplan Kaden.

7. Voorjaarsrapportage 2023

Mevrouw Beuling vraagt of het extra geld van de asfaltering van de zeedijk in de exceptionele prijsstijging zit of dat het uitgesmeerd is over twee jaar.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

Omdat dit het aangaan van een nieuwe overeenkomst betreft valt dit niet onder de 'regeling prijsstijgingen', maar wordt hier afzonderlijk krediet voor aangevraagd. De 'regeling prijsstijgingen' ziet enkel toe op reeds afgesloten overeenkomsten.

Mevrouw Plas is blij dat het waterschap in control is, ondanks het een nadelig resultaat is, wat wel goed is uitgelegd.

Bevindingen:

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- kennis te nemen van de voorjaarsrapportage 2023;
- de 1e begrotingswijziging 2023 vast te stellen;
- een krediet van € 23.000,- beschikbaar te stellen voor het asfalteren van de zeekering.

8. Meerjarenraming 2024-2027

Mevrouw Beuling vraagt of er helemaal geen rekening is gehouden met het coalitieakkoord.

De heer Kooistra legt uit dat er geen financiële consequenties vanuit het coalitieakkoord zijn. Er is rekening gehouden met het coalitieakkoord met het streven van 4,2% naar 4%

Mevrouw Beuling vraagt of er gekeken is naar de mogelijkheden van de PPLG budgetten. Ze zegt dat wanneer we gelden uit de budgetten hebben dit helpt.

Mevrouw Woortman legt uit dat het nog te vroeg is om de budgetten PPLG concreet te maken. Het is nog niet duidelijk wat we krijgen.

Mevrouw Plas vindt het goed om de lastenstijging gering te houden in relatie tot de inflatie.

Mevrouw Plas vraagt hoe het zit met de eenmalige stijging van het zuiveringsbeheer van 11,3%.

Mevrouw Eshuis legt uit dat € 800.000,00 voor het onderzoek VKA is en een gedeelte afboeking betreft.

Mevrouw Plas geeft aan dat het elke keer opvalt dat een agrarisch bedrijf procentueel meer belasting betaalt.

Mevrouw Eshuis zegt dat dat de uitkomst van de belastingsystematiek is. Het algemeen bestuur zal meegenomen worden in de ontwikkelingen rondom het nieuwe belastingstelsel.

Mevrouw Leenders vraagt of in de toekomst ook reserves gemaakt kunnen worden met dergelijke situaties als VKA. En vraagt vervolgens hoe lang we met VKA bezig zijn en hadden we dit niet kunnen voorzien.

De Kooistra legt uit dat er een rechterlijke uitspraak is geweest en dat we de bedrijven een redelijke termijn (5 jaar) moeten geven om tot een oplossing te komen. Tijdens de periode van vijf jaar is er continu overleg geweest, het onderzoek en de rol van het waterschap is in de afgelopen periode aan de orde gekomen. De eenmalige uitgaven verdienen we uiteindelijk op termijn terug.

De heer De Vos merkt op naar aanleiding van pagina 9 van de bijlage van de meerjarenraming, punt 6.5.4, de zin 'Opstellen beleid maximaal waterverbruik per teelt', dat deze uitleg het omgekeerde suggereert over wat mevrouw Eshuis uitlegde over het waterverbruik per teelt bij de behandeling van de jaarrekening; we hebben een bepaalde hoeveelheid water beschikbaar en degene die teelt moet rekening houden met het water wat beschikbaar wordt gesteld'.

De heer Kooistra legt uit dat dit uitgelegd is in het beheerprogramma. Het is een doorkijk naar de toekomst. Bekeken wordt hoe het waterschap hier het beste mee om kan gaan en wat juridisch mogelijk is.

Bevindingen:

De commissie neemt kennis van het voorstel om in te stemmen met de meerjarenraming 2024 - 2027.

9. Rapportage voortgang programmakredieten KRW 2022-2027

Mevrouw Eshuis licht het voorstel kort toe en dat we op koers liggen.

Mevrouw Leenders vraagt wanneer wij op koers liggen, als we alle maatregelen hebben gedaan, gedaan hebben wat we konden of als het water er beter van is geworden.

Mevrouw Woortman legt uit dat het er om gaat om onze doelen te behalen, bekeken wordt hoe we dat gaan doen en of het realistisch genoeg is.

Mevrouw Beuling merkt op dat we op koers zitten en zou graag zien dat we dit uitdragen en hierover meer communiceren.

Mevrouw Woortman zegt toe om te kijken wat een goede manier is om dit te doen.

Mevrouw Beuling zegt dat we veel inspanningen hebben gedaan om de maatregelen uit te voeren en onze doelen te behalen. Als doelen niet behaald worden ontvangen we een boete, terwijl we wel geïnvesteerd hebben. *Mevrouw Beuling* vraagt hoe we hier mee omgaan.

De heer Kooistra zegt dat we onze uiterste best doen om de maatregel uit te voeren en als een maatregel niet wordt uitgevoerd door bijvoorbeeld grondaankoop dan ligt het niet aan ons, op deze manier laten we zien dat we het maximale uitvoeren en een boete willen voorkomen.

Mevrouw Beuling vraagt met betrekking tot de fluctuaties wanneer het goed is en vraagt hoe we hier mee omgaan.

Mevrouw Woortman zegt dat we hierop nu niet direct een antwoord hebben.

Mevrouw Beuling zegt dat we ook goed moeten kijken naar andere maatregelen, generieke maatregelen, dat we rekening houden welke invloed ze hebben op de waterkwaliteit.

Ze adviseert het DB om naar de verbanden te kijken, naar gebiedsgericht beleid.

Mevrouw Beuling vult aan dat ons gebied op eigen waarde moet worden geschat.

De heer Kooistra legt uit dat we invloed hebben op hermeandering en natuurvriendelijke oevers. We hebben geen directe invloed op de gronden van anderen. We kijken binnen het kader van het NPLG naar gebiedsgerichte benaderingen.

De heer De Vos concludeert dat we voor een deel afhankelijk zijn van Europees en landelijk beleid en een deel op provinciaal en waterschapsniveau kunnen doen. De oproep van *mevrouw Beuling* is om op provinciaal en waterschapsniveau wat te gaan doen. Hierop is aangegeven om binnen het kader van het NPLG naar gebiedsgerichte benaderingen te kijken, wat een procedure kan zijn. En blijven aangeven dat we ons best doen.

Mevrouw Lodeizen merkt op dat we praten over doelen en maatregelen van de KRW en vraagt of de maatregelen het doel zijn of dat we doelen behalen met behulp van de maatregelen en we alsnog een boete ontvangen, omdat het doel niet hebben bereikt.

Mevrouw Eshuis legt uit dat we alles er aan om de doelen te behalen, hiervoor hebben we een aantal maatregelen, het is onze taakstelling is om de maatregelen uit te voeren. Als het niet lukt om onze maatregelen uit te voeren doordat de provincie geen grondaankopen kan doen, dan ligt naar onze mening de rekening bij de provincie.

Mevrouw Lodeizen vraagt wat de consequenties zijn wanneer we onze doelen niet hebben behaald.

Mevrouw Eshuis zegt dat er dan waarschijnlijk een nieuwe KRW is, maar we houden ons doel om de KRW te behalen.

Mevrouw Beuling geeft aan aandacht te hebben voor de grilligheid.

De heer Kooistra legt uit dat we gemiddeld moeten voldoen om de doelen te behalen, maar dat het een moeilijke opgave en materie is, onder andere vanwege de klimaatverandering, maar we doen onze uiterste best om te zorgen dat de waterkwaliteit goed.

De heer De Vos concludeert dat er veel discussie was over resultaats- en inspanningsverplichting. Verder is gediscussieerd over dat we als waterschap duidelijk moeten maken dat de situatie in ons gebied gunstiger is dan elders en wat dat voor ons betekent. En dat we gaan kijken hoe we om moeten gaan met de metingen wat dat betekent voor onze opgave.

Bevindingen:

De commissie neemt kennis van het voorstel om kennis te nemen van de stand van zaken.

10. Visveilig en toekomstbestendig gemaal Duurswold

Mevrouw Eshuis licht het voorstel kort toe.

Mevrouw Beuling is verrast dat dit voorstel nu al voor ligt.

Mevrouw Beuling vraagt of dit project naar voren is gehaald vanwege subsidiemogelijkheden. En hoe werkt het met de rest van de opgaven die er nog zijn. Verder vraagt ze of we inzicht kunnen krijgen in de impact op de visstand (mede gezien het hoge bedrag ervan).

De heer Kooistra licht toe dat bij de visie vismigratie in het AB is gesproken over Duurswold en dat er hierna een voorbereidingskrediet is vrij gevraagd. Bij de besluitvorming en de AB-bespreking van visveilige gemalen is aangegeven dat er een splitsing is gemaakt tussen zeegemalen en boezemgemalen.

Mevrouw Leenders begrijpt dat dit naar voren is gehaald, zodat werk met werk wordt gedaan, vismigratie en toekomstbestendig maken van het gemaal.

Mevrouw Leenders vraagt of er vier grote gemalen zijn die aangepakt moeten worden.

De heer Kooistra legt uit dat dit voorstel alleen gemaal Duurswold betreft. De besluitvorming over het visveilig maken betreffende de boezemgemalen is besproken in het AB van 14 december 2022.

De heer De Vos concludeert dat het besluitvorming over boezemgemaal betreft en dat er al eerder over het zeegemaal is besloten, gemaal Duurswold is in 2018 al opgenomen.

Mevrouw Plas vraagt of in het kader van de energiebesparing zonnepanelen worden gebruikt.

De heer Kooistra legt uit dat we energieopwekking plaatsen waar het ook wordt gebruikt, zoals bij de zuivering waar het een regelmatig gebruik betreft. Bij een gemaal is dit wat moeilijker te hanteren vanwege een onregelmatig energiegebruik.

De heer De Vos sluit zich bij *mevrouw Leenders* aan om werk met werk te doen.

Bevindingen:

De commissie neemt kennis van het voorstel voor:

- Het ombouwen van de elektrisch aangedreven pompen 1 en 2. Hierbij wordt extra opvoerhoogte gerealiseerd om de effecten van zeespiegelrijzing en bodemdaling tot en met 2050 op te vangen. Daarnaast worden deze twee pompen aangepast ten behoeve van de visveiligheid;
- De realisatie van een tweetal visweringen in de hoofdwatergang en bij pomp 3;
Voor het realiseren van bovenstaande acties een investeringskrediet beschikbaar te stellen van € 3.250.000,-.

11. Rondvraag

Mevrouw Plas vraagt of de uitspraak van de rechter over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij bollenteelt consequenties voor het waterschap heeft en of het waterschap hier aandacht voor heeft.

Mevrouw Eshuis zegt dat dit meegenomen is in het portefeuillehouders-overleg en dat hier kennis van is genomen.

De heer Kooistra licht toe dat wij enkel over waterkwaliteit gaan en niet over functie, gebruik van functie en teelten. Hierbij geven wij alleen aan dat men zich aan de regelgeving dient te houden.

Mevrouw Beuling vraagt hoe wij omgaan met de handhaving van de bufferstroken, welke rol en taak heeft het waterschap hierin.

Het antwoord op deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

Toezicht teeltvrije zones/bufferstroken

Bij de beantwoording wordt onderscheid gemaakt tussen teeltvrije zones (die al langer gelden) en de verplichte bufferstroken (Uitvoeringsregeling bufferstroken/derogatie) die vanaf maart 2023 gelden.

Als waterschap houden we toezicht op de teeltvrije zones conform het Activiteitenbesluit. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0022762/2022-09-21/0>. Bij de controles op de teeltvrije zones bespreken we proactief de nieuwe regeling voor de bufferstroken (derogatie/GLB) en verwijzen we naar de landelijke informatie hierover.

Mevrouw Leenders vertelt dat Natuur en Milieu een leuk project 'Vang de Watermonsters' heeft opgestart.

De commissieleden concluderen dat er een fijne sfeer in de commissievergadering is. De ervaringen worden meegenomen naar de agendacommissie.

12. Sluiting

De heer De Vos bedankt een ieder voor zijn/haar inbreng en sluit de vergadering.

Ongewijzigd / Gewijzigd vastgesteld op 5 september 2023

Jelmer Kooistra
secretaris

Johnny de Vos
voorzitter